

Khung Phân loại Thập phân Dewey và Bảng chỉ mục quan hệ

Abridged Dewey Decimal Classification and Relative Index

Devised by Melvil Dewey

EDITION 14

Edited by
Joan S. Mitchell, Editor in Chief
Julianne Beall, Assistant Editor
Giles Martin, Assistant Editor
Winton E. Matthews, Jr., Assistant Editor
Gregory R. New, Assistant Editor

OCLC
OCLC Online Computer Library Center Inc.
Dublin, Ohio
2004

Khung Phân loại Thập phân Dewey và Bảng chỉ mục quan hệ

Melvil Dewey sáng tác

ẤN BẢN 14

Biên tập:

Joan S. Mitchell, Tổng biên tập
Julianne Beall, Phó tổng biên tập
Giles Martin, Phó tổng biên tập
Winton E. Matthews, Jr., Phó tổng biên tập
Gregory R. New, Phó tổng biên tập

Biên dịch:

Nguyễn Thị Huyền Dân	Đặng Thị Mai
Lê Thùy Dương	Lê Ngọc Oánh
Hoàng Thị Hoà	Vũ Văn Sơn
Hà Ngọc Lê	Tạ Thị Thịnh
Trần Thu Lan	Nguyễn Hữu Viêm

Biên tập và hiệu đính:

Vũ Văn Sơn

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
Hà Nội, 2006

Ấn bản tiếng Việt DDC 14
được dịch và xuất bản với sự tài trợ của Tổ chức Từ thiện Đại Tây Dương
(The Atlantic Philanthropies)

© 2006 OCLC,
Trung tâm Thư viện Tin học hoá Trực tuyến, Hoa Kỳ

OCLC giữ trọn bản quyền. Không một phần nào của xuất bản phẩm này được sao chép, lưu trữ trong hệ thống tìm tin, hoặc được truyền đi, dưới bất kỳ hình thức nào hoặc phương tiện nào (điện tử, cơ khí, sao chụp, ghi âm, ghi hình vv.) nếu không được OCLC cho phép trước bằng văn bản

Copyright 1894
by Library Bureau
Copyright 1929, 1936, 1945, 1953, ©1959
By Lake Placid Club Education Foundation
Copyright 1912, 1921, © 1965, 1971
by Forest Press, Inc.
©1979 by Forest Press
A Division of the Lake Placid Club Education Foundation
©1990, 1997
OCLC Online Computer Library Center, Inc

OCLC giữ mọi bản quyền đối với Ấn bản rút gọn 14 và tất cả các ấn bản trước đây của hệ thống Khung phân loại thập phân Dewey. DDC, Dewey, Dewey Decimal Classification, Forest Press, WebDewey, và WorldCat là những thương hiệu và/hoặc nhãn hiệu dịch vụ đã đăng ký của OCLC. Thông tin về cấp giấy phép đối với hệ thống Khung phân loại thập phân Dewey hiện có ở địa chỉ www.oclc.org/dewey

OCLC Online Computer Library Center, Inc
6565 Frantz Road
Dublin, OH 43017-3395 USA
www.oclc.org/dewey

Giấy in xuất bản phẩm này phải đáp ứng yêu cầu của Tiêu chuẩn ANSI/NISO
Z39.48-1992 (Giấy vĩnh cửu)

Kính tặng
Peter J. Paulson
Giám đốc điều hành
Nhà xuất bản OCLC Forest Press
1985 – 1998
Ủy viên
Ủy ban Chính sách Biên tập Khung phân loại Thập phân
1983 – 1998

và
David A. Smith
Trưởng phòng
Phòng Phân loại Thập phân
Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ
1987-2002

**HỘI ĐỒNG TƯ VẤN DỊCH
KHUNG PHÂN LOẠI THẬP PHÂN DEWEY RÚT GỌN
ẤN BẢN 14 (DDC 14)**

Chủ tịch

Ông **Phạm Thế Khang**, Giám đốc Thư viện Quốc gia VN

Phó Chủ tịch

TS **Tạ Bá Hưng**, Giám đốc Trung tâm Thông tin KHCNQG

Các ủy viên

- Bà **Nguyễn Thị Ngọc Thuần**, Vụ trưởng Vụ Thư viện, Bộ VH TT
- Ths **Nguyễn Huy Chương**, Giám đốc Trung tâm Thông tin-Thư viện, ĐHQG HN
- Ths **Nguyễn Minh Hiệp**, Giám đốc Thư viện Cao học, Đại học Khoa học Tự nhiên Tp. Hồ Chí Minh
- Ths **Kiều Văn Hốt**, Phó Giám đốc Thư viện Quốc gia VN
- Ths **Nguyễn Thị Bắc**, Giám đốc Thư viện Khoa học Tổng hợp Tp. Hồ Chí Minh
- Ths **Diệp Kim Chi**, Giám đốc Thư viện Đại học Cần Thơ

Nội dung

Lời nói đầu của Ủy ban Chính sách Biên tập Khung Phân loại Thập phân	i
Lời tựa và cảm ơn	xii
Lời tựa của Thư viện Quốc gia Việt Nam	xvi
Lời Ban biên tập Ấn bản Tiếng Việt DDC 14	xix
Những đặc điểm mới trong Ấn bản rút gọn 14	x
Phần mở đầu Khung Phân loại thập phân Dewey	xxvi
Về Phần mở đầu	xxvi
Khung phân loại: Định nghĩa và công dụng	xxvi
Lịch sử, hiện trạng sử dụng và việc phát triển Khung phân loại thập phân Dewey	xxvi
Tổng quan về Khung phân loại thập phân Dewey	xxvii
Khung khái niệm	xxvii
Ký hiệu	xxv
Nguyên tắc hệ phân cấp	xxv
Phân loại theo Khung DDC	xxx
Xác định chủ đề của tác phẩm	xxx
Xác định ngành của tác phẩm	xxxi
Nhiều chủ đề trong cùng một ngành	xxxii
Nhiều ngành	xxxiv
Ấn bản rút gọn 14 được sắp xếp như thế nào	xxxv
Đặc điểm chủ yếu của bảng chính và bảng phụ	xxxv
Tóm lược	xxxv
Mục phân loại	xxxv
Ghi chú	xxxvi
Tạo lập chỉ số phân loại	xli
Thứ tự trích dẫn và thứ tự ưu tiên	xlvi
Thứ tự trích dẫn	xlvi
Thứ tự ưu tiên	xlvi
Phần hướng dẫn	xlvi
Cách sắp xếp và dạng thức trình bày của Phần hướng dẫn	xlvi
Bảng chỉ mục quan hệ	xlvi
Cách sắp xếp và dạng thức trình bày của Bảng chỉ mục quan hệ	xlvi
Chỉ số phân loại liên ngành	xlix
Các thuật ngữ được đưa vào Bảng chỉ mục quan hệ	.

Các thuật ngữ không được đưa vào Bảng chỉ mục quan hệ	li
Lựa chọn	li
Phân loại chi tiết và phân loại khái quát	lii
Để thêm thông tin	liii
Thuật ngữ	liv
Bảng chỉ mục cho Phần mở đầu và Thuật ngữ	lxvii
Phần hướng dẫn	1
Ghi chú về các chỉ số của Bảng phụ	3
Ghi chú về các chỉ số của Bảng chính	21
Các mục chuyển vị trí và không dùng nữa	127
Các mục chuyển vị trí	127
Các mục không dùng nữa	130
Bảng phụ	131
Bảng 1. Tiểu phân mục chung	133
Bảng 2. Khu vực địa lý, và con người	144
Bảng 3. Tiểu phân mục cho từng nền văn học, cho các thể loại văn học cụ thể	184
Bảng 4. Tiểu phân mục của từng ngôn ngữ	190
Các bảng tóm lược	195
Bảng chính	207
000 Tin học, thông tin & tác phẩm tổng quát	209
100 Triết học, cận tâm lý và thuyết huyền bí, tâm lý học	247
200 Tôn giáo	272
300 Khoa học xã hội	312
400 Ngôn ngữ	490
500 Khoa học tự nhiên và toán học	507
600 Công nghệ (Khoa học ứng dụng)	572
700 Nghệ thuật & Mỹ thuật và trang trí	663
800 Văn học (Văn chương) và tu từ học	738
900 Lịch sử, địa lý và các ngành phụ trợ	763
Bảng chỉ mục quan hệ	821
Chữ viết tắt dùng trong Bảng chỉ mục	822
A-Z	823

Lời nói đầu của Ủy ban Chính sách Biên tập Khung Phân loại Thập phân

Công việc chuẩn bị cho Ấn bản 22 và Ấn bản rút gọn 14 của Hệ thống Phân loại Thập phân Dewey (DDC) bắt đầu vào cuối năm 1996, ngay sau khi Ấn bản 21 và Ấn bản rút gọn 13 được xuất bản. Đó là thành quả lao động của các biên tập viên, Ủy ban Chính sách Biên tập Khung Phân loại Thập phân (EPC) và rất nhiều cố vấn đại diện cho nhiều lĩnh vực và cơ quan chuyên ngành khác nhau. Ấn bản rút gọn 14 bám sát Ấn bản 22 trong việc phản ánh suy nghĩ hiện thời về cách tổ chức tri thức và đưa vào những thay đổi, thông tin cập nhật đã được xác định trong quá trình sử dụng Ấn bản 21 và Ấn bản rút gọn 13. Mục tiêu cơ bản của quá trình phân tích phức tạp này là để xuất bản một Ấn phẩm đáp ứng được nhu cầu của người sử dụng tài liệu in hoặc tài liệu điện tử. Để thông báo về việc lập kế hoạch cho Ấn bản 22 và Ấn bản rút gọn 14, EPC đã lùi kế hoạch vào năm 1997. Ủy ban cũng đồng thời giao nhiệm vụ cho George D'Elia (Trường Đại học bang New York tại Buffalo) tiến hành điều tra nghiên cứu thị trường người sử dụng ở Mỹ, Ôxtrâyliya, Canada và Vương quốc Anh (đây là những nước có số người sử dụng Ấn bản tiếng Anh nhiều nhất). Những kết quả điều tra có giá trị đã được thảo luận trong các cuộc họp EPC vào năm 1997 và thảo luận lại vào năm 1999.

Chỉnh lý và phát triển

Đối với một hệ thống phân loại, để duy trì tính thích hợp của nó, cần phải liên tục chỉnh lý và mở rộng. Sau khi xuất bản một ấn bản, EPC duyệt xét lại toàn bộ Khung Phân loại, từ bảng chính tới Phần hướng dẫn và Bảng chỉ mục quan hệ. Một số phần của DDC được chỉnh lý kỹ hơn những phần khác. Trong một số trường hợp nhất định, những ưu tiên đã được xác định trước đây vẫn có giá trị trong quá trình chỉnh lý và cập nhật. Trong một số trường hợp khác, người ta nhận thấy cần phải mở rộng một ngành nào đó, cung cấp đề tài mới hoặc cải tiến cấu trúc của Khung phân loại. Ủy ban nhận thức rõ rằng trong khi các vị trí chuyển đổi có thể cải thiện được cấu trúc của DDC, thì chúng có thể lại đặt gánh nặng lên những thư viện mà không thể phân loại lại phần đó trong vốn tài liệu của họ. Cần phải chứng minh ích lợi đối với người sử dụng trước khi đưa ra một sự thay đổi.

EPC thường được yêu cầu đưa ra cách giải quyết cho các đề xuất của người biên tập nhưng có trường hợp Ủy ban này khởi xướng sự thay đổi. Thí dụ, thành viên EPC cho rằng ghi chú Phần hướng dẫn quá dài và khó đọc. Để đáp lại, biên tập viên đã rút gọn lại và đơn giản hóa các ghi chú, chia chúng thành những mục nhỏ để dễ đọc và dễ hiểu. Tương tự như vậy, EPC yêu cầu biên tập viên phải cân nhắc sở thích của người sử dụng khi phân loại các tác phẩm về tiện ích du lịch. Người sử dụng muốn các tác phẩm này được xếp vào các chỉ số phân loại về du hành trong 910. Xem xét các yêu cầu này một cách nghiêm túc biên tập viên đã chuyển các tác phẩm về khách sạn hoặc những chỗ ở trọ tương tự từ kho nội trợ ở 647 sang các chỉ số phân loại du hành ở 910.